

« L' acte authentique et l' institution notariale constituent des rouages essentiels pour garantir la liberté, la sécurité et la Justice dans un Etat moderne. »

(U.I.N.L.)

«Το τεκμήριο γνωσιότητας του συμβολαιογραφικού εγγράφου και ο συμβολαιογραφικός θεσμός συνιστούν τους βασικούς άξονες για την εγγύηση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης σε ένα σύγχρονο κράτος.»

Παγκόσμια Ένωση Συμβολαιογραφίας

EDITORIAL 3

ΒΗΜΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3ο ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ 5

Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΜΦΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ 8

ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΣΤΗ ΣΩΡΒΟΝΗ 18

ΕΠΩΝΥΜΩΣ

Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 21

ΟΜΙΛΙΑ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ 22

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ.Κ. ΓΙΑ ΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 24

ΑΡΘΡΑ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 42

ΕΠΩΝΥΜΩΣ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ 46

Η ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΣΕΛΙΔΑ

Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΜ/ΦΩΝ 48

ΑΚΟΜΗ ένα Πανελλήνιο πήρε τη θέση του στην Ελληνική συμβολαιογραφική ιστορία. Το μόνο, ευχόμαστε να είναι το πρώτο, Συνέδριο που παρέστη ο κ. Υπουργός Δικαιοσύνης και κήρυξε την έναρξή του.

Με τη γλυκύπτητα του βαρύ λόγου της κας Έλενης Γλύκατζη - Αρβελέρ.

Με την βαρύτητα του λόγου του Προέδρου της Παγκόσμιας Ένωσης Συμβολαιογραφίας κ. Giancarlo Laurini.

Με τον πληθωρικό του διάλογο και στις τρείς του ενότητες, που χαρακτήρισε τον πλούτο των γνώσεων, την ωριμότητα της σκέψης και το θάρρος της έκφρασης του Έλληνα συμβολαιογράφου.

Ο «Νοτάριος», αντανακλώντας τον απόγο του Ζ' Πανελλήνιου Συμβολαιογράφων, παραθέτει τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία:

I. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΥΝΕΔΡΩΝ ΑΝΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

- 1ο Νοέμβριος 1986, Αθήνα (Δεν υπάρχουν στοιχεία).
- 2ο Νοέμβριος 1990, Αθήνα (Δεν υπάρχουν στοιχεία).
- 3ο Μάϊος 1993, Θεσσαλονίκη: 635 σύνεδροι.
- 4ο Μάϊος 1996, Αλεξανδρούπολη: 597 ».
- 5ο Μάϊος 1998, Ηράκλειο Κρήτης: 554 ».
- 6ο Σεπτέμβριος 2002, Ιωάννινα: 427 ».
- 7ο Οκτώβριος 2005, Θεσσαλονίκη: 631 ».

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από τα σωζόμενα στοιχεία, οι συνοδοί του Ε' και ΣΤ' Πανελλήνιων Συνεδρίων ήσαν αισθητά περισσότεροι από αυτούς του Ζ'.

II. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΝΑ ΣΥΛΛΟΓΟ

1. Σ.Σ.Ε. Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

Μέλη 1718 σύνεδροι 201, ποσοστό συμμετοχής 11,70%.

2. Σ.Σ.Ε. Θεσσαλονίκης. Μέλη 471, σύνεδροι 221, ποσοστό συμμετοχής 46,92%.

3. Σ.Σ.Ε. Θράκης. Μέλη 100, σύνεδροι 32, ποσοστό συμμετοχής 32%.

4. Σ.Σ.Ε. Κρήτης. Μέλη 134, σύνεδροι 48, » 35,82%.
5. Σ.Σ.Ε. Ιωαννίνων. Μέλη 53, σύνεδροι 9, » 16,98%.
6. Σ.Σ.Ε. Κέρκυρας. Μέλη 39, σύνεδροι 7, » 18%.
7. Σ.Σ.Ε. Ναυπλίου. Μέλη 205, σύνεδροι 31, » 15,12%.
8. Σ.Σ.Ε. Λάρισας. Μέλη 220, σύνεδροι 34, » 15,45%.
9. Σ.Σ.Ε. Πάτρας. Μέλη 214, σύνεδροι 24, » 11,21%.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ καταλήγουμε στο ότι σε πολλές περιφέρειες τους 8 από τους 10 Έλληνες συμβολαιογράφους και σε μερικές τους 9 από τους 10 (!!) δεν ενδιαφέρουν τα ανά το Πανελλήνιο επιστημονικά δρώμενα.

Ο Νοτάριος εύχεται το επόμενο Συνέδριο να βρεί περισσότερο αναβαθμισμένο το θεσμό, περισσότερους και πλέον ενεργοποιημένους τους συμμετέχοντες συναδέλφους, με βήμα προόδου σταθερό και αποφασιστικό.

Ευάγγελος Σαρρής
Πρόεδρος ΣΣΕΘ

Ζ

ύμφωνα με τον Α.Ν. 431/1968 επιτρέπεται η μεταβίβαση ακινήτων που προέρχονται από γεωργική αποκατάσταση (κλήρων) με τον όρο της μη κατάτμησης των τεμαχίων της οριστικής παραχώρησης. Από την ισχύ του αναγκαστικού νόμου αυτού έχει παρέλεθει χρόνος, πλέον της εικοσαετίας και ήδη άρχισαν τα πολιτικά δικαστήρια να λαμβάνουν υπόψη και την χρησικησία, προκειμένου να λυθούν διαφορές μεταξύ των διαδίκων, που αφορούν ακίνητα της κατηγορίας αυτής. Από πολεοδομικής πλευράς υπάρχει δυνατότητα της κατάτμησης ενός αγροτεμαχίου, εφόσον τα νέα τμήματα που δημιουργούνται από την κατάτμηση είναι άρτια και δομήσιμα, σύμφωνα με σχετική βεβαίωση του συντάσσοντος το σχετικό τοπογραφιό διάγραμμα μηχανικού (Ν.651/1977, Ν.1337/1983 κλπ.).

Και αυτή η κατάτμηση είναι δυνατή αν προέρχεται το αγροτεμάχιο από ιδιοκτησία και δεν είναι δυνατή αν προέρχεται από κλήρο (Α.Ν. 431/1968).

Και εδώ ακριβώς δημιουργείται η άνιση μεταχείριση δύο πολιτών, παραβίαση της συνταγματικής αρχής περί ισότητος των πολιτών και άδικη μεταχείριση των ιδιοκτητών από κλήρους, καθόσον ο ιδιοκτήτης από γεννεά εις γεννεά μπορεί να προβεί στην κατάτμηση του αγρού του σε περισσότερα του ενός άρτια και δομήσιμα τμήματα και να τα μεταβιβάσει περαιτέρω διαιρετά, ενώ ο ιδιοκτήτης από κλήρο (κληρούχος) δεν έχει τη δυνατότητα αυτή, ούτε στους κληρονόμους του, να μεταβιβάσει διαιρετά τμήματα, σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις. Νομίζουμε ότι για την άρση της αντινομίας αυτής και για την αποκατάσταση της ίσης συνταγματικής προστασίας των πολιτών και για την άρση της πικρίας των κληρούχων, τους οποίους ο Α.Ν. 431/1968 τους θέλει εφόρου ζωής τους δέσμιους, πρέπει επί τέλους η διάκριση αυτή να καταργηθεί.

**Βασίλειος Σταμπουλίδης
Συμβολαιογράφος Καστοριάς
Αντιπρόεδρος Σ.Σ.Ε.Θ.**

30 διαβαλκανικό φόρουμ

Σόφια 29 Σεπτεμβρίου 1 Οκτωβρίου

Αυτή τη φορά στη Σόφια. Η Ελληνική αντιπροσωπεία μετρούσε 50 άτομα και δύο συμμετοχές στις επιστημονικές εργασίες. Οι Βαλκανιοί συμβολαιογράφοι οργανώνονται. Η Ελλάδα, η Θεσσαλονίκη έκανε την αρχή. Η Τουρκία ακολούθησε. Η Βουλγαρία το επεδίωξε. Η Ρουμανία το περιμένει.

Αρχισε πειραματικά, συνέχισε σταθερά, τώρα στεριώνει δυναμικά. Οι Βαλκανιοί συμβολαιογράφοι ζητούν την ταυτότητά τους, διψούν για συνεργασία, για πληροφόρηση. Διαβλέπουν τις εξελίξεις, οραματίζονται το μέλλον τους, θέλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να είναι έτοιμοι στο κοινό τους μέλλον που είναι η Ευρώπη.

άθαμε ότι οι Βαλκανιοί συμβολαιογράφοι έχουν Κώδικα δεοντολογίας, ότι είναι ασφαλισμένοι για την επαγγελματική τους ευθύνη, ότι ενημερώνουν τηλεκτρονικά τα δημόσια αρχεία για τις πράξεις τους. Μάθαμε και διδαχθήκαμε ότι δυστυχώς η Ελλάδα δεν είναι το κέντρο της γης και ότι από τέτοιου είδους συναντήσεις, όπως και από όλες τις συναντήσεις μόνο όφελος έχουμε και πρέπει αναντίρρητα να τις επιδιώκουμε και να τις παρακολουθούμε.

Τόπος του συνεδρίου ο συνεδριακός χώρος του Ξενοδοχείου Kempinski Zografski.

Την Τετάρτη 28 Σεπτεμβρίου 2005 οι Βούλγαροι συνάδελφοι μας υποδέχτηκαν με ένα ζεστό κοκτέιλ υποδοχής στις αίθουσες του ξενοδοχείου.

Την Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2005 άρχισαν οι εργασίες του συνεδρίου με την τελετή έναρξης και συ-

νεχίστηκαν με τις εργασίες της πρώτης ενότητας που είχε ως θέμα: «Οι νέες τεχνολογίες και η ασφάλεια των συναλλαγών».

Α' ΕΝΟΤΗΤΑ «ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ»

k. **Valentina Mehandjiyska και κος Dimitar Tanev** **ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ**

Οι Βούλγαροι εισηγητές μας ενημέρωσαν ότι στη Βουλγαρία λειτουργεί τράπεζα πληροφοριών με την οποία συνδέονται οι συμβολαιογράφοι αλλά και άλλες υπηρεσίες. Ότι συζητείται η ψηφιακή αρχειοθέτηση των συμβολαίων. Ότι στη χώρα κυκλοφορούν τρία - τέσσερα λογισμικά που χρησιμοποιούνται από τους συμβολαιογράφους για την επεξεργασία των συμβολαίων. Η μεταγραφή της πράξης γίνεται αυτόματα σε κάθε αρχή. Οι Βούλγαροι συμβολαιογράφοι εκτυπώνουν το μητρώο συμβολαίων κάθε μέρα, το βιβλιοδετούν κάθε χρόνο. Οι Βούλγαροι συνάδελφοι μίλησαν για την ηλεκτρονική υπογραφή που προβλέπεται από το νόμο και διεκδικούν ο σύλλογός τους να γίνει πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης. Χρησιμοποιούν τα ηλεκτρονικά μητρώα γιατί αυτά παρέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια και ακρίβεια. Εκεί δεν μπορούν να παρέμβουν, να σβήσουν, οι καταχωρίσεις προς τις δημόσιες υπηρεσίες γίνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια και ασφάλεια.

Zorica Pulejkova FYROM

Οι συνάδελφοι στη ΦΥΡΟΜ διαθέτουν μια κεντρική βάση δεδομένων για όλα τα αρχεία που εκδίδουν, αναγνωρίζονται από το νόμο ως φορείς έκδοσης τίτλων και ως φορείς εκτέλεσης. Το κτηματολόγιο στη χώρα τους βασίστηκε στο γεωδαιτικό σύστημα και καταγράφονται σ' αυτό σε ηλεκτρονική μορφή τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, οι δουλείες και τα βάρη. Λειτουργεί εμπορικό μητρώο που προβλέπεται από το

νόμο περί εταιρειών και αναμένεται να εκδοθεί νόμος που να προβλέπει και την ηλεκτρονική μορφή του.

**Halil Ibrahim Aynaci, Engin Cakilcioglu
TOYRKIA**

Οι Τούρκοι συνάδελφοι μας μίλησαν για ψηφιακά συμβολαιογραφεία. Ενημερώνουν τη βάση δεδομένων που διατηρούν προκειμένου οι Κυβερνητικές αρχές να ενημερώνονται και να πάρουν στατιστικά στοιχεία για τις πράξεις που συντάσσονται, τους φόρους που καταβάλλονται κλπ. Οι Συμβολαιογραφικοί σύλλογοι δημοσιοποιούν μέσω ηλεκτρονικού δικτύου τα δεδομένα των συμβολαιογράφων. Το σύστημα λειτουργεί από το 2005. Συντάσσουν όλες τις πράξεις χρησιμοποιώντας το λογισμικό του συστήματος και ενημερώνουν καθημερινά το σύστημα, κρατώντας συγχρόνως και αντίγραφα ασφαλείας. Τον περασμένο χρόνο ψηφίστηκε στην Τουρκία ο Νόμος για το ηλεκτρονικό περιβάλλον. Ακόμη δεν παρέχονται νομικές υπηρεσίες με την χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής. Ο Συμβολαιογραφικός Σύλλογος της Τουρκίας διαθέτει ιστοσελίδα που συνδέεται με υπηρεσίες μητρώου με κωδικό και λειτουργεί με τη στήριξη του Υπουργείου

Δικαιοσύνης. Σχεδιάζουν να δημιουργηθούν κλειστά κυκλώματα ώστε οι συμβολαιογράφοι να συνδέονται απευθείας με τα δικαστήρια προκειμένου να μπορούν να λαμβάνουν γνώση των νομικών κωλυμάτων που μπορούν να υπάρχουν σε αγοραπωλήσεις ή σε φορολογικά δεδομένα. Από το τέλος του 2005 οι συμβολαιογράφοι θα συμμετέχουν στο ηλεκτρονικό κράτος. Εξέφρασαν τις ανησυχίες τους και ζητούν ασφαλείς λύσεις για την ασφάλεια που παρέχει το ηλεκτρονικό περιβάλλον στην κατάρτιση των συμβολαιών από απόσταση, για την αυθεντικότητα της ηλεκτρονικής υπογραφής. Θεωρούν ότι ακολουθούν με καθυστέρηση και ότι σε κάθε καινοτομία στην αρχή φαίνονται πρώτα οι αδυναμίες της. Παρά το γεγονός ότι στη χώρα τους επικρατεί η άποψη ότι η ηλεκτρονική υπογραφή δεν είναι αξιόπιστη, ο νόμος την εξομοίωσε με την ιδιόχειρη προκειμένου να χρησιμοποιηθεί αυτή στο ηλεκτρονικό εμπόριο, προς τόνωσή του.

Β ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η Βουλγαρία στο θέμα αυτό είχε την τιμητική της με δύο εισηγήστριες.

**Poelina Tihova, Adela Katz Boyadjieva
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ**

Η κυρία Poelina Tihova, συμβολαιογράφος Σόφιας, μέλος του Δ.Σ. του Εθνικού Βουλγαρικού Συλλόγου μίλησε γενικά για τον συμβολαιογραφικό θεσμό στη Βουλγαρία και την θέση που κατέχει τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό.

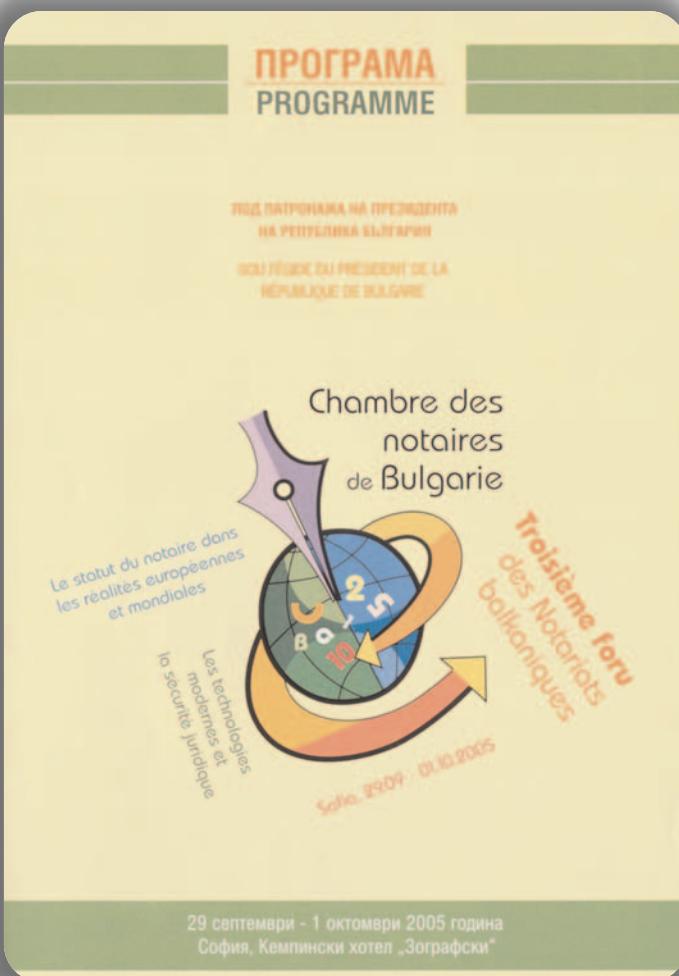
Η Βουλγαρία ιδιαίτερα ενδιαφέρεται για την διεθνή συμβολαιογραφία.

Ήδη είναι πλήρες μέλος της Διεθνούς Ένωσης, γεγονός που επιφραγμάτικε με μια λαμπρή τελετή τον περασμένο Νοέμβριο στη Ρώμη, αλλά ειδικότερα ενδιαφέρεται πολύ για την ευρωπαϊκή συμβολαιογραφία αφού η χώρα το 2007 γίνεται πλήρες μέλος της Ε.Ε. Για τον παραπάνω λόγο έχει ήδη την δυνατότητα να παρακολουθεί και τις εργασίες της Διάσκεψης των Προέδρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της γνωστής μας C.N.U.E.

Για το καθ αυτό θέμα της ενότητας μίλησε η κυρία Adela Katz Boyadjieva, συμβολαιογράφος Φιλιππούπολης, Αντιπρόεδρος του Εθνικού Συμβολαιογραφικού Συμβουλίου.

Η συμβολαιογραφική θητική, τόνισε η ομιλήτρια, αντανακλά στον κώδικα της δεοντολογίας, όπου έχουμε έναν συνδυασμό των κοινωνικών απαιτήσεων και του δημοσίου συμφέροντος.

Ο συμβολαιογράφος ως φύλακας των νόμων θα έρθει ακόμη και σε αντίθεση με τους πελάτες του διατηρώντας την αμεροληψία και την δικαιοσύνη ως ύψιστα αγαθά, διακηρύσσει η συνάδελφος της Βουλγαρίας. Αυτή η στάση διαφοροποιεί τον συμβολαιογράφο από τον δικαστή και τον δικηγόρο. Ο συγκερασμός των απόψεων των μερών αποτελεί ύψιστη εμπιστοσύνη προς τον συμβολαιογράφο.

Ο κώδικας δεοντολογίας εξοπλίζει τον συμβολαιογράφο, του προσδίδει μεγαλύτερη σιγουριά στην ενάσκηση του λειτουργήματος.

Η πλαστικότητα ενός κώδικα δεοντολογίας έγκειται και στη δυνατότητα διαμόρφωσης των συμβολαιογραφικών σπουδών και της συμβολαιογραφικής επιμόρφωσης, απαραίτητα στοιχεία για την διαμόρφωση μιας πλήρους συμβολαιογραφικής προσωπικότητας.

Εντυπωσιακές αναλύσεις του κώδικα δεοντολογίας τους μας έκαναν οι συνάδελφοι από FYROM και Ρουμανία.

Η κυρία Lenka Pancevska συμβολαιογράφος Σκοπίων, Αντιπρόεδρος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου της χώρας, αφού μίλησε για τις συμβολαιογραφικές αρμοδιότητες στη χώρα της τόνισε, ότι η συμβολαιογραφία τους, παρότι νέα και χωρίς μεγάλη ιστορία όπως στις άλλες ανατολικές χώρες διότι στην τέως Γιουγκοσλαβία ο θεσμός είχε εισαχθεί το 1930 και καταργήθηκε το 1946 σήμερα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην έννομη τάξη και στη διαμόρφωση των θεσμών και του ίδιου του δικαίου. Όλες αυτές οι πρώην ανατολικές λεγόμενες χώρες παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον για τον ερευνητή του δικαίου. Στις χώρες αυτές μπορούμε καλύτερα να αντιληφθούμε ποιες είναι οι νέες τάσεις του δικαίου, γιατί το δικαίο είναι φρέσκο και επηρεασμένο από το σημερινό νομικό περιβάλλον. Ωστόσο δεν λείπει η σύνδεση με τους παραδοσιακούς θεσμούς και η γεφύρωση με το παραδοσιακό θετικό δίκαιο της Ευρώπης.

Οι συμβολαιογράφοι αναζητούν ακόμη πιο ουσιαστικό ρόλο στο νομικό γίγνεσθαι, ακόμη αν είναι δυνατόν και ισότιμη αντιψετώπιση με τους δικαστές. Διεκδικούν λιγότερη πιστοποίηση και περισσότερη διαπλαστική δυνατότητα στις συμβάσεις.

Ο Σύλλογος στη FYROM παίζει πολύ σημαντικό ρόλο. Οι συνάδελφοι εκεί βρίσκουν καταφύγιο για τα προβλήματά τους με οδηγίες και κατευθύνσεις και παράλληλα ο Σύλλογος προσπαθεί για την διασφάλιση του κράτους δικαίου στις συναλλαγές. Ακρογωνιαίος λίθος η διαφάνεια που χαρακτηρίζει το συμβολαιογραφικό λειτούργημα.

Loana Lambrina Vidican Vidican POYMANIA

Η συνάδελφος συμβολαιογράφος Βουκουρεστίου μας τονίζει:

Η δραστηριότητα του Ρουμάνου συμβολαιογράφου βασίζεται σε έναν λακωνικό δεκάλογο επαγγελματικής συμπεριφοράς «που ρυθμίζεται» από το άρθρο 13 του Κώδικα Δεοντολογίας.

- 1. Να τιμάς το λειτουργήμα που ασκείς!**
- 2. Εάν έχεις την παραμικρή αμφιβολία σχετικά μ' αυτό που κάνεις, μην το κάνεις!**
- 3. Πριν απ' όλα η αλήθεια!**
- 4. Να εργάζεσαι με προσοχή!**
- 5. Να μελετάς με πάθος!**
- 6. Οι συμβουλές σου να είναι καλής πίστεως!**
- 7. Να εμπνέεσαι από την αρχή της δικαιοσύνης!**
- 8. Να συμπεριφέρεσαι στα πλαίσια του νόμου!**

9. Να ασκείς το επάγγελμά σου με αξιοπρέπεια!

10. Να θυμάσαι ότι αποστολή σου είναι να αποφεύγονται οι διενέξεις μεταξύ των πολιτών.

Ο δεκάλογος αυτός από μόνος του είναι ένας minι κώδικας δεοντολογίας πολύ φιλοσοφημένος που δείχνει αυτογνωσία και ρεαλισμό.

Ο χώρος αυτός δεν επιτρέπει διυστυχώς λεπτομερή ανάλυση αλλά η δομή της ρουμανικής συμβολαιογραφίας είναι εντυπωσιακή.

Σας παραθέτουμε ένα άρθρο του συμβολαιογραφικού κώδικα, άρθρο 7.

«Η συμβολαιογραφική δραστηριότητα ασκείται με τον ίδιο τρόπο για όλους τους ανθρώπους, χωρίς διάκριση ράτσας, υπηκοότητας, εθνικότητας, γλώσσας, θρησκείας, φύλου, γνώμης, πολιτικής ταυτότητας, πλούτου ή κοινωνικής προέλευσης».

Η διάταξη αυτή δείχνει επίπεδο και μεγαλείο ψυχής, εξομοιώνεται με μια a priori αναγνώριση από τον συμβολαιογράφο όλων των συνταγμάτων και διεθνών κειμένων και κωδίκων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πολύ εντυπωσιακοί οι Ρουμάνοι στην ανάπτυξη εν γένει της δεοντολογίας τους.

TOMRIS KANTEK

ΤΟΥΡΚΙΑ

Από την Τουρκία η 10η συμβολαιογράφος του Μπέγιογλου στην Κωνσταντινούπολη κυρία Kantek, παλιά και καταιωμένη κυρία της συμβολαιογραφίας ανέλυσε στη συνέχεια επιμελώς όλο τον κώδικα της Τουρκίας, τις αρμοδιότητες του συμβολαιογράφου και την δεοντολογία του, όπου και εκεί είδαμε να υπάρχει μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική δεοντολογική θεσμοθέτηση.

Τέλος η Ελλάδα συμμετείχε και στις δύο ενότητες με ενδιαφέρουσες ομιλίες.

Στην πρώτη ενότητα εισηγήτρια ήταν η νέα συνάδελφος από τον Πολύγυρο και Βασιλική Μαλακούδη και στην δεύτερη η συνάδελφος Θεσσαλονίκης κυρία Άννα Ταβλαρίδου, πηγαδιαίας η εργασία ήταν η από κοινού μελέτη με την επίσης νέα συνάδελφο κα Παναγιώτα Μακρίδου.

Οι εργασίες των ελληνίδων συναδέλφων ολόκληρες θα δημοσιευθούν σε επόμενο τεύχος του περιοδικού.

Επρόκειτο για ένα ζωντανό συνέδριο που δεν έμεινε μόνο στις εισηγήσεις των Εθνικών αντιπροσωπειών. Οι σύνεδροι ρωτούσαν, ο διάλογος κυριαρχούσε σε μια εποικοδομητική αναζήτηση της επιστημονικής συνεργασίας των χωρών. Εγινε πρόταση για τη δημιουργία μιας διαδικτυακής Βαλκανικής πύλης με σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών μέσω μιας τράπεζας νομικών δεδομένων. Κάποιοι ήταν ένθερμοι με την ιδέα, κάποιοι δύσπιστοι, η πρόταση δεν είχε αποτέλεσμα, αφέθηκε για το μέλλον. Ίσως την άλλη φορά στη Ρουμανία. Ελπίζουμε όχι στις Καλένδες. Κάποτε πρέπει να γίνουμε αποφασιστικοί σ' ότι δεν έχει κόστος, κάθε είδους κόστος.

Εκτός απ' όλα αυτά διασκεδάσαμε, ενωθήκαμε, κάναμε καινούργιες φιλίες, ανανεώσαμε το ραντεβού μας για το Βουκουρέστι μετά από τρία χρόνια.

Z' Πανελλήνιο συνέδριο Συμβολαιογράφων

Θεσσαλονίκη 6-7-8 Οκτωβρίου 2005
Βελλίδειο Συνεδριακό Κέντρο

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ - ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Σ' ένα κατάμεστο από συμβολαιογράφους και προσκεκλημένους συνεδριακό κέντρο, πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 8 Οκτωβρίου 2005 η τελετή έναρξης του Z' Πανελλήνιου συνεδρίου Συμβολαιογράφων.

Η τελετή άρχισε με την ομιλία του Προέδρου του Σ.Σ.Ε.Θ. κ. Ευάγγελου Σαρρή, ο οποίος καλοσώρισε τους συνέδρους στον τόπο της Μακεδονίας.

Η ομιλία του κ. Προέδρου του Σ.Σ.Ε.Θ. είχε ως εξής:

Κύριε Δήμαρχε Θεσσαλονίκης,

Κύριε Πρόεδρε της Διεθνούς Ένωσης της Λατινογενούς Συμβολαιογραφίας,

Κύριοι Πρόεδροι της Συντονιστικής Επιτροπής και των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της Ελλάδος,

Επίσημοι προσκεκλημένοι μας εκπρόσωποι του Πολιτικού Κόσμου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Πανεπιστημιακού Κόσμου, του Νομικού Κόσμου και των Ασφαλιστικών του Φορέων, των Στρατιωτικών και Διπλωματικών Αρχών, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Εθνικού Κτηματολογίου.

Κα Αρβελέρ, που είστε η αποψινή κεντρική μας ομιλήτρια.

Αγαπητοί συνάδελφοι Σύνεδροι,

Κυρίες και Κύριοι

διοργανωτής του Συνεδρίου Συμβολαιογραφικός Σύλλογος Εφετείου Θεσσαλονίκης, και εγώ σας απευθύνουμε εγκάρδιο χαιρετισμό και σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας. Μας τιμά.

Καλωσορίζουμε όλους εσάς που ήρθατε από λίγο ή πολύ μακριά στην πόλη μας.

«Θεσσαλονίκην. Πόλιν μεγάλην και πρώτην των Μακεδόνων, περιφανεστέραν την ευσέβειαν... Αυτόν γαρ τον Παύλον έχει της ευσέβειας διδάσκαλον. Μετ εκείνον δε... Δημήτριον τον Μυροβλήτην» (Απόσπασμα «Εἰς τὴν ἀλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης» του Ιωάννη Καμινιάτη).

Καλως ήλθατε στη «Νύμφη του Θερμαϊκού», την «Συμβασιλεύουσα», την «Ερωτική Πόλη», όπως την αποκαλούν αυτοί που την αγάπησαν πολύ.

Οι άγραφοι νόμοι της φιλοξενίας, μου επιβάλλουν, ως οικοδεσπότη, την υποχρέωση να σας ξεναγήσω στην Πόλη μας και την ευρύτερη περιοχή της.

Θα αρχίσω από την δεύτερη.

Σε μικρή σχετικά απόσταση, (90 περίπου χιλιομέτρων) ανατολικά, βρίσκονται τα Στάγειρα της σαγηνευτικής Χαλκιδικής. Η γενέτειρα (384 π.χ.) του μέγιστου των φιλοσόφων, του κύριου εκπρόσωπου της Ελληνικής διανόσης, του Αριστοτέλη. Σ αυτόν μεταλαμπάδευσε ο Πλάτων τις διαχρονικές ιδέες που του ενέπνευσε ο σοφός Σωκράτης.

Βρίσκονται επίσημα στο δρόμο μας για τον τόπο του μαστηρίου, τον τόπο της σκληρής άσκησης και του πνευματικού προσανατολισμού, το Άγιον Όρος, τη μοναδική στον Κόσμο μοναχική Πολιτεία. Εκεί ο άνθρωπος σφυριλατεί το σώμα του και το πνεύμα του για να ενδυναμώσει την πίστη του στο Δημιουργό του. Εκεί προσεύχεται νύχτα και μέρα για την ειρήνη και την ευημερία στον Κόσμο ολόκληρο.

Σε μικρή επίσης απόσταση (λιγότερη των 50 χιλιομέτρων) βριοιδυτικά, πριν από την δροσοστάλακτη Έδεσσα, βρίσκεται η άλλοτε παραθαλάσσια (του Θερμαϊκού Κόλπου) μετέπειτα παραλίμνια, (της λίμνης του Λουδία) και σήμερα χερσαία Πέλλα. Η σπουδαιότερη Αυλή των Μακεδόνων, όπου η γηραιός Ευρυπίδης πέρασε τα τελευταία του χρόνια και έγραψε τον «Αρχέλαο» και τις «Βάκχες». Ο τόπος οπου άφησε την τελευταία του πνοή ο μέγιας Ιστορικός Ηρόδοτος (426 π.χ.).

Λίγο πιο πέρα, κοντά στην όμορφη πόλη της Βέροιας, βρίσκονται οι Αιγές, της ερατεινής Ημαθίας, (Ερατεινή σημαίνει θελκτική. Έτσι την αποκαλεί ο Όμηρος), η σημερινή Βεργίνα, η πρωτεύουσα των Μακεδόνων, ο τόπος που γεννήθηκε ο Αλέξανδρος (353πχ) ο γιος του Φιλίππου του Β'.

Ανατολικά των Αιγών, σε μικρή απόσταση, στους Πρόποδες του άβατου Βερμίου (έτσι αποκαλεί το βουνό ο Ηρόδοτος, διότι κατακλύζεται από χιόνια και πάγους το χειμώνα) στο Νυμφαίο της Αρχαίας Μίεζας, στην αυλή της ηρωικής πόλης της Νάουσας, στην περιοχή των Μακεδονικών τάφων, επίσημως ακριβώς από την «Μεγάλη Πηγή», βρίσκεται η Σχολή του Αριστοτέλη, λαξευμένη στον κόκκινο πορόλιθο της περιοχής. Εκεί ο μέγιας φιλόσοφος εκπαιδεύεσε τον αιθασσογιού της σκληρής Ηπειρωτισσας Ολυμπιάδας, τον Αλέξανδρο, μαζί με άλλους συνομήλικούς του βασιλόπαιδες.

Από εκεί, όταν ο ορίζοντας δεν είχε σύννεφα, ο Αριστοτέλης και οι μαθητές του ατένιζαν τον θεϊκό Όλυμπο, στους

πρόποδες του οποίου υπάρχει τον Δίον, η κατοικία των Μουσών. Εκεί, γύρω από τον τάφο του Ορφέα, ετελούντο, όπως και στην Αρχαία Ολυμπία, μουσικοί και γυμναστικοί αγώνες, ενδεικτικοί της υψηλής πολιτιστικής στάθμης των Βορείων Ελλήνων, των Μακεδόνων.

Αν τώρα τους πέντε τόπους που σας ανέφερα (Στάγειρα, Πέλλα, Αιγές, Νυμφαίο Μίεζας, όπου η Σχολή του Αριστοτέλους και Δίον) τοποθετήστε νοερά στις άκρες των πέντε δακτύλων της ανοικτής παλάμης σας, στο κέντρο της βρίσκεται η Θεσσαλονίκη.

Μέσα από αυτό το χώρο ξεκίνησε την πορεία του ο ενσαρκωτής της οικουμενικότητας του Ελληνισμού.

Αυτός, που παρά τις αντίθετες απόψεις, αποκαλείται Μέγας.

Αυτός, που πέρασε φώς σκορπίζοντας.....

Ο Αλέξανδρος.

Λίγο μετά το θάνατό του στη μακρυνή Βαβυλώνα (323 πχ) ιδρύθηκε η Θεσσαλονίκη (315 μχ) για να διαδραματίσει σπουδαιότατο ρόλο σε όλες ανεξάριτα τις εποχές που ακολούθησαν.

Στα χρόνια της ανατολής του Χριστιανισμού (50μχ), η Θεσσαλονίκη γίνεται η «Χρυσή Πύλη» του Αποστόλου Παύλου, μέσα από την οποία πέρασε ο Χριστιανισμός από την Ανατολή στην Ευρώπη.

Ο Μέγας Κωνσταντίνος την ονόμασε «Συμβασιλεύουσα» Ήταν για αυτόν «ο οφθαλμός της Ευρώπης και κατ εξοχήν της Ελλάδος». Αυτός είναι αυτός ο λόγος που έκτοτε ο Μητροπολίτης της Θεσσαλονίκης είναι ο μόνος της Ελλάδος που απολαμβάνει την τιμή να προσφωνείται «Παναγιώτατος», όπως ο Οικουμενικός μας Πατριάρχης.

Έθρεψε γενεές νομικών, με επιφανέστερο τον Κωνσταντίνο Αρμενόπουλο (1320-1383), του οποίου η «Εξάβιλος» ίσχυσε ως νομικό εγχειρίδιο στην Τουρκοκρατία και στην νεώτερη Ελλάδα, μέχρι το 1946.

Αυτή είναι η Πόλη μας. Η Αρχαϊκή, η Ελληνορωμαϊκή, η Βυζαντινή, η Βαλκανική, η Ευρωπαϊκή Θεσσαλονίκη.

Σήμερα, με έντονα Βυζαντινά χαρακτηριστικά, είναι μια κατ εξοχήν Πολυπολιτισμική, είναι μια Ανοιχτή Πόλη.

Εμείς οι συμβολαιογράφοι της πόλης αυτής και της ευρύτερης περιοχής της, καθώς και όλοι Έλληνες Συμβολαιογράφοι, ζούμε έντονα τα ιστορικά γεγονότα του Έθνους. Αυτά περνούν μέσα από τις συμβολαιογραφικές μας πράξεις, και καταγράφονται.

Το Συνέδριό μας, όπως και τα προηγούμενα, με απόλυτο σεβασμό προς το ιστορικό παρελθόν του θεσμού μας, αναζητεί λύσεις για τα τρέχοντα προβλήματά του και διερευνά την βέλτιστη οδό για την πορεία του στο μέλλον.

Αυτό το μέλλον, που θα μπορούσαμε να το θεωρήσουμε δυσσίωνο, λόγω του ότι ο άνεμος της παγκοσμιοποίησης, όλο και πιο δυνατός, ξεριζώνει θεσμούς στο πέρασμά του, το απενίζουμε με αισιοδοξία.

Η παγκοσμιοποίηση είναι αναγκαιότητα συνυφασμένη με την πρόοδο και την ευημερία, δεν είναι κατάρα αλλά ευχή.

Η εξαύλωση των συνόρων μεταξύ των κρατών και οι κοινωνικές και οικονομικές διευρύνσεις, είναι η φυσική αναβάθμιση του κοινωνικού ανθρώπου.

Μ αυτήν αξιοποιεί τα επιστημονικά και τεχνολογικά του

Ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Ένωσης Συμφίσις κ. Giancarlo Laufini απευθύνει χαιρετισμό κατά την τελετή έναρξης

επιτεύγματα, εξειδικεύει την εργασία του, και επιτυγχάνει την αύξηση της παραγωγικότητας και την βελτίωση του επιπέδου της ζωής του.

Μέσα σ αυτές τις κοσμογονικές εξελίξεις είναι υποχρεωμένος και μπορεί να βιώσει ο επαγγελματίας και λειτουργός συνάμα συμβολαιογράφος, ο οποίος πολύ καλά γνωρίζει ότι για να το πετύχει θα πρέπει να είναι επιστημονικά και επαγγελματικά άριτος, ηθικά άμεμπτος, εργατικός, σύγχρονος και ανταγωνιστικός.

Προς τούτο, αυτός έχει ήδη καταστεί γνώστης και χρήστης των σύγχρονων ηλεκτρονικών οργάνων και των συστημάτων πληροφορικής, από τα οποία είναι πλαισιωμένος στην καθημερινή επαγγελματική του ζωή.

Οι συμβολαιογράφοι και ιδίως οι νέοι, γνωρίζουν ξένες γλώσσες, ώστε να παίρνουν και να στέλνουν τα εκτός συνόρων μηνύματα.

Οι ειδικές νομικές τους γνώσεις, ανταποκρίνονται απόλυτα στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Οι συμβολαιογραφικές εταιρίες που είναι γνώρισμα των τελευταίων ετών στη Χώρα μας, υλοποιούν τον κανόνα «η δύναμις εν τη ενώσει».

Οι Έλληνες συμβολαιογράφοι έχουν ως στόχους τους, προς άμεση υλοποίηση, την ασφάλιση της επαγγελματικής τους ευθύνης, με την οποία ασφαλίζεται έμμεσα ο συναλλασσόμενος μ αυτούς πολίτης και την ίδρυση Σχολών Συμβολαιογραφίας, για την προπαίδευση των νεοεισερχομένων στον κλάδο.

Επιδιώκουν την αναβάθμιση του ρόλου τους ως λειτουργών της προληπτικής Δικαιοσύνης, με την καθιέρωσή τους ως επίσημων διαμεσολαβητών και διαιτητών.

Η συνεισφορά των συμβολαιογράφων στο κοινωνικό σύνολο είναι ανεκτίμητη για την ασφάλεια του δικαίου, την προστασία του καταναλωτή, την κοινωνική ειρήνη και την ευημερία. Επιβάλλεται η ενίσχυση του θεαμού σε όλες ανεξαίρετα τις χώρες του Κόσμου.

Η προσφορά τους στη διαμόρφωση του νομικού μας πολιτισμού υπήρξε καθοριστική. Καθοριστικός θα είναι και ο ρόλος τους στο νομικό μέλλον της Χώρας μας και του Κόσμου ολό-

κληρου, όσο αλματώδεις και αν είναι οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις.

Τελειώνω, απευθύνοντάς ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Υπουργό της Δικαιοσύνης που έθεσε υπό την αιγίδα του το Συνέδριο μας. Στον κ. Υπουργό Μακεδονίας Θράκης που μας διέθεσε πρόθυμα τον χώρο του Κυβερνείου για την πραγματοποίηση της γιορτής ληξής του. Στον Υφυπουργό Πολιτισμού κ. Πέτρο Τατούλη για τις διευκολύνσεις που μας παρέσχε στην παραχώρηση των χωρών του Βυζαντινού Μουσείου. Στην ΣΕΣΣΕ για την τιμή να αναθέσει στο Σύλλογο μας την διοργάνωση του Συνεδρίου. Στην οργανωτική επιτροπή του Συνεδρίου αποτελούμενη από τις κυρίες Χριστίνα Φαρδή - Πανταζή τη Γενική Γραμματέα του Διοικητικού μας Συμβουλίου, και τις κυρίες Βαρβάρα Ελαία - Βλαχάκη και Σοφία Μουρατίδη - Ζαχαριάδου μέλη του ΔΣ. Στις λοιπές αφανείς συναδέλφους που εδώ και καιρό εργάζονται για την επιτυχία του Συνεδρίου. Στους Συντονιστές μας καθηγητές κ κ Χρήστο Κούσουλα και Δημήτρη Παπαστερίου και στον Πρόεδρο της Συντονιστικής μας κ. Νίκο Στασινόπουλο για την διάθεση του πολύτιμου χρόνου και των πολύτιμων γνώσεών τους. Στους εισιγητές μας οι οποίοι με πολύ κόπο στις λευκές τους νύχτες ετοίμασαν αυτό που άυριο και μεθαύριο θα παρουσιάσουν στην αίθουσα αυτή και σε όλους εσάς στους οποίους απευθύνω και πάλι το «*ως ευ παρέστειτε*».

Σας Ευχαριστώ

Στη συνέχεια τον λόγο πήρε **ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος κ. Νίκος Στασινόπουλος**, ο οποίος αφού χαιρέτισε το συνέδριο, κάλεσε στον **Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιο Παπαληγούρα να κηρύξει την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου**. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο οποίος ήρθε στη Θεσσαλονίκη ειδικά για να παραστεί στην τελετή απηγόρωντες χαιρετισμό και κήρυξε τις εργασίες του συνεδρίου. Οι ομιλίες - χαιρετισμοί τόσο του Προέδρου κ. Στασινόπουλου, όσο και του κ. Υπουργού Δικαιοσύνης θα δημοσιευτούν κατά τα ειωθότα στη Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση.

Το συνέδριο χαιρέτησε επίσης **ο κ. Δήμαρχος Θεσσαλονίκης**

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιος Παπαληγούρας κηρύσσει την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου

κης κ. Βασίλης Παπαγεωργόπουλος.

Επίσημος προσκεκλημένος του συνεδρίου ήταν ο Πρόεδρος της Διεθνούς Ενωσης Συμβολαιογραφίας κ. Τζανκάρλο Λαουρίνι, Ιταλός συμβολαιογράφος, ο οποίος επίσης χαιρέτησε το συνέδριο.

Σύντομους χαιρετισμούς επίσης απήγουναν ο βουλευτής ΠΑΣΟΚ στην Α περιφέρεια Θεσσαλονίκης κ. Χάρης Καστανίδης, ο εκπρόσωπος της «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» κ. Ροΐλος, ο Πρόεδρος Αμίσθων Υποθηκοφυλάκων κ. Τάσος Μητσόπουλος.

Κεντρική ομιλήτρια και επίσημη προσκεκλημένη του συνεδρίου ήταν η Πρύτανης των Πρυτάνεων κ. Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρη, η οποία εκφώνησε την κεντρική ομιλία του συνεδρίου με θέμα σχετικό με τους Νοτάριους του Βυζαντίου, η οποία καταγοήτευσε το ακροατήριο με τη γνωστή δεξιοτεχνία του λόγου της.

Παραθέτουμε την ομιλία της κ. Ελένης Γλύκατζη Αρβελέρη την οποία ευχαριστούμε και από αυτή εδώ την στήλη για την αυθόρυμη ανταπόκρισή της στην πρόσκλησή μας.

Αρχή Σοφίας ονομάτων εξέτασίς και επίσκεψις.

Ας αρχίσω λοιπόν με τις έννοιες σύμβολο-συμβόλαιο νοτάριος- γραμματικός. Στο θέατρο (ακόμη σήμερα) όταν το κοινό ακούει τους στίχους της Αντιγόνης: «ου συνεχήθην αλλά συμφιλείν έφυν» (γεννήθηκα όχι για να μισώ αλλά για ν αγαπώ, στην νεοελληνική μετάφραση) χειροκροτεί αυθόρυμη για το υψηλό ήθος που εκφράζει η ιδέα της ανθρωπιάς.

Όμως η απόδοση στη σημερινή γλώσσα δεν του επιτρέπει να αξιολογήσει την έννοια που εκφράζει, μάλιστα δύο φορές, η πρόθεση σύν (συνέχην-συμφιλείν). Αυτή δηλώνει την σχέση με τον άλλον, τον συν-άνθρωπο, άλλη λέξη και αυτή με συν, που μονολεκτικά δεν υπάρχει παρά στα νεοελληνικά. Το ίδιο και η λέξη σύμβολο που πέρασε, σχεδόν ατόφια, σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, για να θυμίζει σε όλους, ότι μια βασική αρχή του ευρωπαϊκού στοχασμού, η συλλογική δηλαδή αναγνώριση της αναφοράς σε αξίες και σε κοινά σημεία εννοιών, είναι ελληνογενούς ταυτότητος.

Να θυμίσω παρεμπιπτόντως, ότι αρχικά το σύμβολο δήλωνε το ήμισυ του αντικειμένου που μοιράζονται οι συμβαλλόμενοι. Απόδειξη αυτό της αυθεντικότητας της μοιρασίας του μεταξύ τους συμβολαίου, όποιας υφής και φύσης και αν ήταν η συναλλαγή. Μπορούσε δηλαδή να αφορά στο δημόσιο βίο (π.χ. τις εμπορικές, διαπραγματεύσεις) ή στον ιδιωτικό όπως γαμήλια συμβόλαια, υιοθεσίες, διαθήκες κ.ά)

Εγγυητής της ανόθευτης συναλλαγής και της αδιάσειστης εμπιστοσύνης στην τιμιότητα και στην καλή πρόθεση του άλλου ήταν το μεταξύ τους συμβόλαιο. Και αλάθητη θεμελίωση της συμβολικής διαδικασίας ήταν η προσωπική σφραγίδα, όχι μόνο των συμβαλλομένων-το ονόμα τους δηλαδή με την υπογραφή ή το signum για τους αγράμματους-αλλά και η σφραγίδα του συντάξαντος το συμβόλαιον-σύμβολον, του συμβολαιογράφου.

Και μόνο η ονομασία και ο όρος συμβολαιογράφος, μετά από

αυτές τις εισαγωγικές παρατηρήσεις που ανέφερα, δείχνουν και υπογραμμίζουν τον σημαίνοντα ρόλο του συμβολαιογράφου. Κι αυτό αντίθετα με την έννοια που υποδηλώνει ο λατινικός όρος notarius, όρος που επικράτησε μεν στην Ευρώπη αντί του συμβολαιογράφου, αλλά που αρκείται στην υλική μόνο, θα έλεγα, πτυχή του επαγγέλματος, την αιτή καταγραφή δηλαδή της βούλησης του κάθε συμβαλλομένου. Άσχετα τώρα αν οι συμβαλλόμενοι εκφράζουν αντικρουόμενα συμφέροντα.(1)

Να τονίσω λοιπόν εδώ την υπεύθυνη επέμβαση του συμβολαιογράφου, ως εκφραστή τώρα του εννόμου της σχετικής διαδικασίας, του έγκυρου δηλαδή της δικαιοπρακτικής πράξης πράγμα που προϋποθέτει προχωρημένη νομική παιδεία.

Η γνώση αυτή ήταν απολύτως απαραίτητη για την εξάσκηση αυτού του επαγγέλματος σε χώρο πλούσιας νομοθετικά και συγκεντρωτικά διοικητικά εξουσίας, όπως ήταν η Ρώμη με τους tabeliones και η διάδοχός της, Νέα Ρώμη, δηλαδή η Κων/λη, το Βυζάντιο με τους ταβουλάριους. Ας έρθουμε λοιπόν στα βυζαντινά πράγματα, όπου «Οι συμβολαιογράφοι ή τα βουλάριοι» (και οι δύο όροι είναι δόκιμοι είναι σώμα οργανωμένο και αποτελούν ξεχωριστή συντεχνία. Αναφέρεται μάλιστα ως η πρώτη στο Επαρχιακό βιβλίο, που ως γνωστό καθορίζει με λεπτομέρεια και ακρίβεια τον επαγγελματικό βίο της Κων/λης. Η πρωτεία αυτή οφείλεται στο ότι οι συμβολαιογράφοι χαίρουν ιδιαιτέρας εκτιμήσεως στην βυζαντινή κοινωνία, (αποκλείονται από τις τάξεις τους οι δούλοι) και το επάγγελμά τους θεωρείται δημόσιο λειτούργημα. Ο αριθμός τους είναι αυστηρά καθορισμένος υπήρχε numerus clausus δηλαδή (δεν μπορεί να υπερβαίνουν τους 24). Ο δε Έπαρχος της Κων/λης, αν διανοηθεί να συγκαταλέξει στο σωματείο των Συμβολαιογράφων κάποιους υπεράριθμους που του προτείνουν οι υποκαθηγητά συνεργάτες των Συμβολαιογράφων παύεται αμέσως και εκπίπτει δηλαδή της εξουσίας του.

Άλλωστε για την εισαγωγή στην συντεχνία των Συμβολαιογράφων (και μόνο γι αυτούς) απαιτούνται ειδικά προσόντα και διεξάγονται σχετικές εξετάσεις. Η διαδικασία της εισόδου

Η κ. Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρη κεντρική ομιλήτρια της τελετής έναρξης- κατέπληξε το ακροατήριο

στο σώμα καθώς και η ανάδειξη του πρωτεύοντος, του πριμικηρίου ή Εξάρχου (είναι ο μόνος αρχηγός συντεχνίας που έπρεπε να επιδοκιμασθεί από τα μέλη και όχι να διορισθεί από τον Έπαρχο) μας είναι γνωστά από το επαρχικό βιβλίο, αλλά και από τη Νεαρά του Κων/νου Μονομάχου, που ρυθμίζει την λειτουργία της νεοσύστατης Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Κων/λης (1045).

(1) Σημ. Ο νοτάριος στο Βυζάντιο δήλωνε μόνο τον απλό γραμματικό όπως δείχνει ο στίχος του πτωχοπροδρόμου: «Κάθισε γραμματικέ νοτάρτρ». Είναι ωστόσο χαρακτηριστικό ότι στην κάτω Ιταλία ο όρος νοτάριος δηλώνει ήδη τον συμβολαιογράφο και κατά τα βυζαντινά χρόνια, όπως επεκράτησε στη Δύση αλλά και αργότερα (αλλά και κατά την Τουρκοκρατία και στα καθημάτια).

Η μνεία των Συμβολ/γράφων στη Νεαρά του Μονομάχου αποδεικνύει τη στενή σχέση του σώματος με το δίκαιο και γενικότερα με τη νομική επιστήμη. Ενδείκνυται νομίζω, να παρουσιάσω έστω συνοπτικά την λειτουργία του σώματος των συμβολαιογράφων, για να γίνει αντιληπτή η σπουδαιότητα του έργου τους, στα πλαίσια μιας διοίκησης με στέρεο νομικό υπόβαθρο, συνεχώς μάλιστα ανανεούμενο (η σειρά των κωδικοποιήσεων, αλλά και το πλήθος των νομικών πονημάτων, μαρτυρούν του λόγου το αληθές) και που είναι στην υπηρεσία κοινωνίας υπό συγκεντρωτική εξουσία και κρατικό συνεχή παρεμβατισμό όπως η βυζαντινή. Στη βυζαντινή άλλωστε παρά-

δοση στηρίζεται και η μετέπειτα εξέλιξη του συμβολαιογραφικού θεσμού, και αυτό, όχι μόνο στα βυζαντινογενή κράτη της Βαλκανικής χερσονήσου, αλλά και ευρύτερα.

Θα προσπεράσω τις τεχνικές λεπτομέρειες που σχετίζονται με την πρακτική εξάσκηση του επαγγέλματος, όπως π.χ. την μεταξύ ταβουλαρίων διανομή της αμοιβής μετά από σύμπραξη ηθελημένη ή επιβεβλημένη (η διευθέτηση παρόμοιων περιστατικών και διαφορών κρίνεται από τον Πριμικήριο της συντεχνίας) για να σταθώ ιδιαίτερα στη σχέση του συμβολαιογραφικού επαγγέλματος με την νομική εμπειρογνωμοσύνη και στις μεταξύ συμβολαιογράφων υποχρεώσεις.

Ως προς την τελευταία αυτή παρατήρηση, να σημειώσω ότι τιμωρείται με ποινή 10 νομισμάτων, ο ταβουλλάριος που αποπειράται να αποσπάσει από συνάδελφο πελάτες, είτε αυτοί είναι φυσικά πρόσωπα, είτε νομικά (όπως π.χ. τα πολυπληθή ευαγή ιδρύματα). Οι συμβολαιογράφοι, επιφορτισμένοι από το κράτος με την σύνταξη των συμβολαίων και όλων των δικαιοπρακτικών εγγράφων των πολιτών είναι οργανωμένοι όπως είπαμε και πρέπει να ξέρουν π.χ. την Εξάβιβλο. Μολονότι τελούν υπό τον έλεγχο του Έπαρχου, χαίρουν ευρείας ανεξαρτησίας, όπως το δείχνει τόσο ο τρόπος εισαγωγής των μελών, όσο και η επιλογή του προστάτου τους, πριμικηρίου ή Εξάρχου.

Ο σημαντικός κοινωνικός ρόλος τους, τους επιβάλει την πα-

Από τη δεξιώση στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

ρουσία στις βασιλικές τελετές, στον ιππόδρομο (το κατεξοχήν Forum της βυζαντινής εποχής) και βέβαια στις συνελεύσεις του σώματος.

Υποχρεούνται επίσης να αποδίδουν τιμές στους αρχαιότερους μεταξύ των συναδέλφων τους και να παρίστανται εν σώματι στην κηδεία εκλιπόντος συναδέλφου. Υπό την δικαιοδοσία των συμβολαιογράφων ευρίσκονται «οι παιδοδιδάσκαλοι, νομικοί και οι διδάσκαλοι» αλλού αναφέρονται ως καθηγητές και υποκαθηγητές. Είναι επιφορτισμένοι με την εγκύκλιο παιδεία αλλά και με την διδασκαλία της νομικής επιστήμης, πράγμα που υπογραμμίζει αυτό που αργότερα η Νεαρά του Μονομάχου επιβάλλει, την άμεση δηλαδή σχέση των συμβολαιογράφων με το δίκαιο και τη νομική επιστήμη.

Έχουμε για άλλη μια φορά, την απόδειξη ότι οι συμβολαιογράφοι δεν είναι απλοί νοτάριοι-γραμματικοί. Εκπληρούν αυτοί και μόνο αυτοί, το συμβόλαιο: «την κόμπλαν, όπως λένε τα κείμενα της εποχής, επιτίθενται» βάζουν θα λέγαμε την σφραγίδα που βεβαιώνει το τελείωμα του συμβολαίου, ενώ πιον μάλιστα μαρτύρων.

Για την διεκπεραίωση όλων αυτών των διαδικασιών δικαιούται κάθε συμβολαιογράφος να έχει ένα γραμματικο-γραφέα, που διορίζεται κατόπιν εγκρίσεως του σώματος και υπηρετεί με επιψίσθιον, χωρίς βέβαια να έχει δικαίωμα να αντικαταστήσει τον συμβολαιογράφο.

Επεκτάθηκα σε όλες αυτές τις λεπτομέρειες για να δείξω την ουσιαστική διαφορά ανάμεσα σε γραμματικούς και σε συμβολαιογράφους. Οι συμβολαιογράφοι στο Βυζάντιο είναι οι στυλοβάτες της νομικής επιστήμης, συνέχεια κατά κάποιο τρόπο των θεσμογράφων Νομικών της ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής, όπως το δείχνει άλλωστε και η επιστημονική τους εξάρτηση από το Νομοφύλακα (τον κοσμήτορα θα λέγαμε σήμερα της Νομικής Σχολής), όταν ιδρύθηκε το περιώνυμο πανεπιστήμιο του Μονομάχου στα 1045 με πρώτο διδάξαντα τον Ιωάννη Ξιφλίνο.

Να προσθέσω ότι η υποχρέωση των υποψηφίων συμβολαιογράφων να γνωρίζουν τους 40 τίτλους του Εγχειριδίου και τα Βασιλικά, δείχνει τη νομική τους κατάρτιση, απόφαση για την οποία σεμνύνεται ο Κων/νος Μονομάχος λέγοντας ότι έλαβε μέριμνα, ιδρύοντας την νομική σχολή της Κων/λης για το (αντιγράφω): Εύ θέσθαι το κατ εκείνους (τους συμβολαιογράφους δηλαδή) ως κατά μηδέν (είη) ελλιπές το περί τους νόμους τούτο κοινωφελέστατον σπουδασμα.

Και συνεχίζει η Νεαρά, μιλώντας για την υπόληψη, την μάθηση των νόμων και την λοιπή δεξιότητα γλώσσης, των συμβολαιογράφων, υπογραμμίζοντας την υψηλή νομική παιδεία και το ήθος που απαιτεί ο κοινωνικός τους ρόλος. Αυτά για το Βυζάντιο. Η διάλυση του κράτους και η δουλεία του Έθνους θα προκαλέσουν αλλαγές ως προς τον δημόσιο ρόλο των συμβολαιογράφων, υποβιβάζοντας συχνά το έργο τους στη καταγραφή δικαιοπρακτικών πράξεων τοπικής εμβέλειας.

Κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, όπως η Εκκλησία (ιδιαίτερα η Μεγάλη Εκκλησία και ο Πατριάρχης) είναι επιφορτισμένη από τον κατακτητή (είναι γνωστά τα λεγόμενα προνόμια που απέκτησε ίσως από τον Μιλάμεθ Β'), με την διοίκηση του «Μιλέτ» των υποδούλων δηλαδή χριστιανών διευθετεί και τις μεταξύ των Ρωμιών ραγιάδων συμφωνίες και πράξεις, σύμφωνα με τα θέσμια τους (τις βυζαντινές δηλαδή συνήθειες). Μέσω βέβαια τώρα των διοικητικών δικών της υπαλλήλων που είναι συνήθως, αλλά όχι απαραίτητα κληρικοί, φέρνουν συχνά τον τίτλο του πρωτόπαπα, ή του νοταρίου της ενορίας, διεκπεραιώνουν πράξεις που ρυθμίζουν τις σχέσεις των πιστών (γάμους, διαθήκες, αγοραπωλησίες κ.τ.) και εκδίδουν τα πιττάκια, τα σχετικά θα λέγαμε πιστοποιητικά.

Η δικαιοδοσία τους (νομικής πάντοτε υφής) είναι ανάλογη (τρούμενων βέβαια των αναλογιών) με αυτή του Πρωτονοτάριου του Πατριαρχείου, του λαϊκού οφικιαλίου που ανοίγει την δευτέρη πεντάδα των εξωκατακούλων αρχόντων και που, πλην της εκδόσεως των πιττακίων, είναι επιφορτισμένος και με την διεκπεραίωση όλων των δικαστικών υποθέσεων του πατριαρχείου.

Να σημειώσουμε ότι παρά τον λατινογενή τίτλο που φέρει ο πρωτονοτάριος, συνεχίζει αδιάλειπτα το έργο του βυζαντινού προκατόχου του, χωρίς να σχετίζεται με Βενετική ή φραγκική συνήθεια.

Η παρουσία φραγκικών επιδράσεων σημειώνεται, μάλλον στην λειτουργία των κοινοτικών θεσμών κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου, όπως π.χ. στη Νάξο, όπου οι συμβολαιογραφικές-νοταριακές πράξεις, διεκπεραιώνονται από τους λεγόμενους Κατζιλιέρηδες, τους καγκελάριους δηλαδή που ενεργούν ως γραμματείς του κοινού (της κοινότητας).

Να σημειωθεί ωστόσο ότι μόνο το όνομα κατζιλιέρης παραπέμπει σε φραγκοβενετική επίδραση, η υπηρεσία των κατζιλιέρηδων είναι η ίδια με αυτή των πρωτοπαπάδων νοταρίων, αλλά στα πλαίσια τώρα κοινοτικών θεσμών και ελευθεριών που είχε παραχωρήσει η Υψηλή Πύλη, κυρίως μετά τον 17ο αιώνα.

Παρενθετικά θα προσθέσω ότι προνόμια παρεχώρησαν οι Τούρκοι και σε συντεχνίες, τα περίφημα σινάφια, της Κων/λης με δικαιοδοσίες όχι μόνο επαγγελματικής φύσης, αλλά και ποινικές.

Λογικά τα συνάφια αυτά κατέφευγαν για την διεκπεραίωση των υποθέσεων αυτών, στην υπηρεσία εμπειρογνωμόνων, που βέβαια δεν είναι άλλοι από τους νομομαθείς συμβολαιογράφους της εποχής κληρικοί: ή μη. Η τάξη των Φαναριωτών, αριθμεί ασφαλώς στους κόλπους της μέλη των σιναφιών, αλλά και των νομομαθών, αρχής ίσως γενομένης από τον πρωτονοτάριο Θεοδόσιο Ζυγομαλά, που γύρω στα 1575 μετέφρασε στην δημοτική το νομικό πόνημα του Μιχαήλ Ατταλειάτη.

Προτού κλείσουμε την γρήγορη αυτή επισκόπηση της ιστο-

ρίας του συμβολαιογραφικού επαγγέλματος, θα ήθελα, ως υπηρετούσα την ιστορική επιστήμη, να επισημάνω τη σημασία των νοταριακών εγγράφων (ελληνικών και ξένων) ως ιστορικής πηγής, για τη μελέτη του δημόσιου και του ιδιωτικού βίου, αλλά και της οικονομικής ζωής.

Είναι γνωστό ότι τα συγγράμματα ιστορίας και τα χρονικά κάθε εποχής, είτε συντάχθηκαν από αυτόπτες μάρτυρες, είτε από εντεταλμένους και αναγνωρισμένους ιστορικούς και χρονικογράφους, απεικονίζουν πάντα προσωπικές απόψεις, φωτίζουν περισσότερο την περίοδο της συγγραφής τους παρά την εποχή που μελετούν και περιγράφουν και είναι συνήθως μια ιστορία αυτοεκτίμησης των δυνατών και νικητών.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η κριτική αυτή, δεν ευσταθεί, όταν πρόκειται για την χρήση και ανάλυση των πληροφοριών, που παρέχουν επίσημα νομικά έγγραφα πρακτικής όπως, π.χ. τα διπλωματικά (συμβάσεις, συνθήκες, διακτρύξεις) και όπως κυρίως θα έλεγα, τα συμβολαιογραφικά.

Τα αρχεία που αποτελούνται από τεκμήρια του είδους αυτού (σκέφτομαι ιδιαίτερα όσα έχουν κατατεθεί όχι μόνο στα αρχεία του κράτους, αλλά στις κοινότητες των επαρχιακών πόλεων, ακόμη και σε ιδιωτικές συλλογές, γαμήλια συμβόλαια, διαθήκες, αγοραπωλησίες δωρεές κ.τ.λ. κ.τ.λ.) αποτελούν τις πιο έγκυρες πηγές για τη γνώση εθίμων και συνηθειών τοπικών και μη, για την μελέτη των κοινωνικών δεδομένων, για την ανάλυση της εξέλιξης των τιμών, ακόμη και για την συγκρότηση και σύνθεση της οικοσκευής και για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών πραγμάτων και των πνευματικών συνθηκών, αφού π.χ. χάρη στις διάφορες διαθήκες μπορούμε να γνωρίζουμε ποια ήταν τα βιβλία, που αποτελούσαν τις ιδιωτικές βιβλιοθήκες της εποχής (τους συγγραφείς, την τιμή αγοράς κ.τ.λ.).

Μπορεί κάποιος δικαίως ίσως, να ισχυρισθεί ότι για τα θέματα αυτά τα έγγραφα του είδους αποτελούν συμπληρωματικές μόνο πηγές, δεδομένου ότι η μελέτη τους εξαρτάται κυρίως από τη γνώση του ευρύτερου κοινωνικού και πνευματικού χώρου; μελέτη που επιτρέπουν πηγές άλλης εμβέλειας, όπως π.χ. η λογοτεχνία και η τέχνη γενικότερα της κάθε εποχής.

Υπάρχει ωστόσο ένας τομέας, ο οποίος θα παρέμενε σχεδόν *terra incognita*, αν δεν διασώζονταν τα σχετικά νοταριακά έγγραφα: Εννοώ τον τομέα των τραπεζιτικών των πιστωτικών εγγράφων και τον σχετικό με τις ναυλώσεις πλοίων και βέβαια με τις αμοιβαίες συμβάσεις για τη διακίνηση εμπορευμάτων, που αποτελούσαν κυρίως το αντικείμενο του διεθνούς διαμετακομιστικού εμπορίου.

Οι ενημερωμένοι ακροατές θα κατάλαβαν, ότι μιλώ κυρίως για τα νοταριακά αρχεία των μεγάλων ναυτικών ιταλικών δημοκρατιών, της Βενετίας, της Γένοβας και Πίζας, αλλά ακόμη και της Φλωρεντίας και αυτής της Μάλτας. Τα έγγραφα αυτά που καταγράφουν συμβάσεις μεταξύ ναυκλήρων-εφοπλιστών, εμπόρων και τραπεζιτικών οργανισμών, πολυπληθή και

πολλά ακόμη αδημοσίευτα, ευρίσκονται κυρίως στις γνωστές βιβλιοθήκες της Ιταλίας, την Μαρκιανή, την Αμβροσιανή κ.ά και καλύπτουν την περίοδο που αρχίζει με τις σταυροφορίες (τέλος 11ου αι.) και λήγει με το τέλος της ανεξαρτησίας των κρατιδίων αυτών.

Η επισταμένη μελέτη τους, μέλημα συνεχές κυρίως των Ιταλών και Γάλλων ιστορικών, επιτρέπει να παρακολουθήσουμε την διακίνηση των εμπορικών στόλων στα διάφορα λιμάνια της Βυζαντινής επικράτειας (από την Μεσόγειο και το Αιγαίο, ως και την Κρητική την Τραπεζούντα και όλο τον περίπλου, τον περίγυρο του Ευξείνου Πόντου: τους ναυτικούς δηλαδή σταθμούς στον δρόμο του μεταξιού, των μπαχαρικών και του ακμαίου τότε δουλεμπορίου).

Είμαστε βέβαια στην εποχή της έκδηλης παρακυμής της βυζαντινής αυτοκρατορίας, η οποία άλλωστε, όπως και στα χρόνια της ακμής της είχε πολύ λίγο αναπτύξει τις οικονομικές πιστωτικές τραπεζιτικές διεθνείς επιχειρήσεις: είναι ευρύτατα γνωστό ότι η συγκρότηση και η λειτουργία εταιρειών οικονομικής ολκής και υφής, είναι έργο κυρίως των ιταλικών πιστωτικών οίκων.

Αν τώρα θελήσει κανείς να βρει σε ελληνικό έδαφος συμβολαιογραφικά έγγραφα οικονομικής φύσης-διάστασης ανάλογης κάπως με τα ιταλικά και για την εποχή του τέλους των μεσαιωνικών χρόνων, θα πρέπει να στραφεί προς τα μοναστηριακά αρχεία, ιδιαίτερα του Άθω, αλλά και της Πάτμου, χωρίς να παραλείψει βέβαια τα αρχεία των Μικρασιατικών μονών, της Λεμβισιώτισσας στη Σμύρνη του Λάτμου και του Ξηροχωραφίου κοντά στη Μήλητο και βέβαια του προδρόμου της Βαζελώνος στην Τραπεζούντα.

Εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία που καταγράφονται στα αρχεία αυτά (αποκύμα δωρεών και αγορών), η κατοχή εμπορικών πλοίων από τις εν λόγω μονές, επιτρέπει την μελέτη, αν όχι, του διεθνούς εμπορίου, όπως συμβαίνει με τα ιταλικά έγγραφα αλλά πάντως της ακτοπλοϊκής εμπορικής κίνησης στον ελληνικό χώρο.

Να σημειωθεί μόνο ότι, όπως τα αρχεία αυτά αφορούν σε συγκεκριμένη τοπική κοινωνία, μάλιστα εκκλησιαστικού χαρακτήρα, έχουν στην πλειονότητά τους συνταχθεί από τους ενοριακούς νοταρίους, τον λεγόμενο πρωτόπαπα, ή αν πρόκειται για θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος από τους σχετικούς κρατικούς λειτουργούς.

Να θυμίσας εδώ παρεμπιπτόντως, ότι το κάθε Βυζαντινό θέμα (θα λέγαμε σήμερα η κάθε νομαρχία) είχε μεταξύ των ανωτέρων διοικητικών υπαλλήλων του τον πρωτονοτάριο (άρα υπήρχαν και απλοί νοτάριοι, δημόσιοι δηλαδή γραφείς), πρωτονοτάριος ο οποίος όπως μαθαίνουμε από το *De Ceremonies* (περί βασιλείου τάξεως) το γνωστό συμπύλημα του αυτοκράτορα Κων/νου Πορφυρογέννητου, ήταν μεταξύ των άλλων, και επιφορτισμένος με την διαχείριση των φορολογικών εισφορών (του αερίου και της ανώνας).

Η ύπαρξη άλλωστε δημοσίων νοταρίων-ταβουλλαρίων, συνεχίζεται δίχως διακοπή στα μεταβυζαντινά χρόνια. Π.χ. γνωρίζουμε σχετικά ότι δημόσια διαθήκη (ένα από τα αποδεκτά είδη διαθηκών) συντάσσεται ενώπιον του δημοσίου νοταρίου εις την κοινή καντζλαρίαν, ή όπως αναφέρεται σχετικά με την Σαντορίνη και τη Μύκονο στα 1774 (αντιγράφω). Η διαθήκη γράφεται από τον κατζλάρην ή από άλλον τινά αξιόπιστον.

Να σημειώσω ότι και η διαθήκη του Νείλου Νταμιλά υπέρ της μονής του (στην Κρήτη), διαθήκη που αποτελεί και το τυπικό της λειτουργίας του μοναστηριού «συνετάχθη στα 1417 υπό ταβουλαρίου εν τα ταβουλαρικώ χαρτιώ όπως σημειώνει το έγγραφο. Το ταβουλαρικό αυτό χαρτί θα μπορούσε ίσως να θεωρηθεί ως τυποποιημένο επέχον θέση ενσήμου.

Ας μην βιαστούμε όμως να βγάλουμε συμπεράσματα εφόσον μας λείπει το πρωτότυπο και ας σταματήσω εδώ την επισταμένη εξέταση των βυζαντινών πραγμάτων που άρχισα τεχνηέντως σα νά ήμουν στη Σορβόνη. Πριν σας παρακαλέσω λοιπόν να συγχωρήσετε τον λογιοτατισμό μου, θα ήθελα να τελειώσω με μια γενική παρατήρηση.

Το συμβολαιογραφικό είναι το παγκόσμιο επάγγελμα (το συναντάμε απανταχού της οικουμένης) που μαρτυρεί (πλαγίως βέβαια) για την πολυτλοκότητα του κάθε σύγχρονου κρατικού οργανισμού, αυτού που ρυθμίζει τις σχέσεις είτε των πολιτών μεταξύ τους, είτε με το κράτος, είτε τώρα με την διεθνή κοινότητα (όπως π.χ. την Ευρωπαϊκή).

Η εξάσκηση του επαγγέλματος απαιτεί, όχι μόνο τις νομικο-

τεχνικές γνώσεις, αλλά και την όσμωση με έθιμα και ήθη κοινωνιών και κοινωνικών στρωμάτων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και με ίδια συμφέροντα. Έτσι, όσο και αν το επάγγελμα του συμβολαιογράφου είναι «σχεδόν αναγκαίο κακό», που ανθεί μέσα στις σύγχρονες γραφειοκρατικές κοινωνίες, μένει ακριβώς χάρη στον συμβουλευτικό ρόλο που παίζει ο κάθε συμβολαιογράφος απέναντι στον πελάτη του, μένει ένα ανθρωπιστικό λειτούργημα: είναι δηλαδή ο φάρος ενάντια στους κλυδωνισμούς μέσα στη θάλασσα και στο χάος της νομοθετικής πολυπλοκότητας: Η ανακάθαρση των νόμων που είχε ευθαρσώς αποφασίσει ο Βασίλειος ο Μακεδόνας, τον 9ο ήδη αιώνα περιμένει ακόμη την περάτωσή της.

Η Εκλογή των Νόμων, όπως την επεξεργάστηκαν οι Ισαυροί ένα αιώνα πρωτύτερα (θεωρείται και είναι η δημοκρατικότερη πράξη της δυναστείας αυτής των αρχών του 8ου αιώνα). Επέτρεψε την πρόσβαση των πολιτών στον νομοθετικό λαβύρινθο. Έργο που θα ήταν καλοδεχούμενο και σήμερα. Η παρουσία του υπουργού της δικαιοσύνης μου επιτρέπει να εκφράσω την ευχή για μια τέτοια θεάρεστη επιχείρηση της Νομοθετικής ανακάθαρσης, της απλοποίησης του νομοθετικού οπλοστασίου.

Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ

Στη συνέχεια ακολούθησε δεξιώση στους χώρους του Μουσείου Βυζαντινού πολιτισμού της Θεσσαλονίκης, το οποίο σημειωτέον έμεινε ανοικτό για το κοινό με ειδική άδεια του Υπουργείου Πολιτισμού. Κατά τη διάρκεια της δεξιώσης, μουσικό σχήμα - κουιντέτο έπαιξε μελωδίες ενώ η χορωδία του

ΣΣΕΘ παρουσίασε κλασικά τραγούδια από το Ελληνικό και διεθνές ρεπερτόριο.

Την Παρασκευή 7 Οκτωβρίου άρχισαν οι εργασίες του συνεδρίου με τα θέματα της πρώτης ενότητας

A' ΕΝΟΤΗΤΑ

«Ο συμβολαιογράφος ως εγγυητής της ασφάλειας δικαίου».

Συντονιστής στην ενότητα αυτή ήταν ο Καθηγητής Νομικής του Α.Π.Θ. κος Δημήτριος Παπαστερίου.

Εισηγητές στην ενότητα αυτή ήταν:

- Χρύσα Δεπιούντη Μαρκουλάκη, Συμβολαιογράφος Πειραιά με θέμα

“Ο συμβολαιογράφος φορέας δημόσιας εξουσίας”.

- Τάνια Λιτερίνα, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα
“Ο συμβολαιογράφος και η Δημόσια Διοίκηση”.

- Μαρία Σιδέρη, Συμβολαιογράφος Αθήνας με θέμα

“Οι συμβολαιογραφικές αρμοδιότητες στην δικαιική μας τάξη και οι εγγυήσεις που παρέχουν”.

- Σοφία Μουρατίδου Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα

“Συμβολαιογράφος και ανταγωνισμός. Η ενίσχυση του συμβολαιογραφικού ρόλου μέσα από την δεοντολογία”.

Οι εργασίες συνεχίστηκαν με τη δεύτερη ενότητα

B' ΕΝΟΤΗΤΑ:

“Ο συμβολαιογράφος και το κτηματολόγιο”.

Συντονιστής:

Ο Καθηγητής Νομικής του Α.Π.Θ. κος Χρήστος Κούσουλας. Εισηγητές στην ενότητα αυτή ήταν

- Μαριάννα Παπακυριάκου, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα

“Κτηματολογικά συστήματα”.

- Χριστίνα Φαρδή, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης με θέμα

“Έλεγχος νομιμότητας στα λειτουργούντα κτηματολογικά γραφεία”.

- Βαρβάρα Ελαία, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα

Από τη δεξίωση που δόθηκε επ' ευκαιρία της λίξης των εργασιών του συνεδρίου στο χώρο του συνεδρίου.
Στη φωτογραφία παραδοσιακό συγκρότημα από τη Νάουσα «Μπούλες και Γενίτσαροι»

“Προβληματισμοί σχετικά με τη λειτουργία του κτηματολογίου”.

- Ασπασία Μαρτίνη, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα “Η ιστορική διαδρομή του κτηματολογίου σε Ελλάδα και Ευρώπη”.
 - Μανώλης Λιαδάκης, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα “Η εξέλιξη του ελληνικού κτηματολογίου”
 - Στυλιανή Λέπεση, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα “Πρακτικά θέματα και ζητήματα συμβολαιογραφίας και κτηματολογίου”.

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ

ΣΙΨΒΙΛΙΟΥΧΟΠΦΙΩ ΚΡΙ ΥΕΞΣ ΠΟΟΟΠΤΙΚΕΣ

Συντονιστής: ο κος Νίκος Στασινόπουλος, Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας

Εισηγητές στην ενότητα αυτό ήταν:

- Παναγώτα Κοκκαλιάρη Μιχαηλίδη, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα:
“Συμβολαιογράφος και μη αυφισθητούμενη δικαιοδοσία”

- Ελένη Κοντογιώργου, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα:
“Η προληπτική αρμοδιότητα του συμβολαιογράφου και η εξέλιξη της στο χώρο της μη αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας”

- Αικατερίνη Καρακάση, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα:
“Χρηματοδοτική μίσθωση” (Leasing)

- Νικόλαος Νάσλας, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα:
“Σύγχρονες εμπορικές συμβάσεις: Συμβάσεις προσχωρήσεως. Νομολογιακή προσέγγιση”.

- Ιωάννα Μπιλίση, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα:
“Ομολογιακά δάνεια”.

- Ευάγγελος Βαντσίδης, Συμβολαιογράφος Θεσσαλονίκης, με θέμα:
“Νέες μορφές εταιρικών συμβάσεων Ευρωπαϊκή Εταιρία

(S.E) Παρατηρήσεις στο εκπονηθέν σχέδιο νόμου".

- Στυλιανή Νούλα, Συμβολαιογράφος Λάρισας, με θέμα:
“Συμβολαιογραφικός ρόλος στη διαδικασία της ιατρικά υποβοηθούμενης ανθρώπινης αναπαραγωγής”.
 - Κλεοπάτρα Παπαρηγοπούλου, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα:
“Ηλεκτρονικό έγγραφο”.
 - Αναστασία Ρουμελιώτου, Συμβολαιογράφος Αθήνας, με θέμα:
“Συμβολαιογράφος και ηλεκτρονική υπογραφή”.

Το βράδυ του Σαββάτου δόθηκε δεξίωση επι ευκαιρία της λήξης των εργασιών του συνεδρίου στους χώρους του Κυβερνείου (Παλατάκι).

Η δεξίωση άρχισε με κοκτέιλ καλωσορίσματος, όπου μουσικοχορευτικό συγκρότημα από τη Νάουσα «ΟΙ ΜΠΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΙ» έδωσε παράσταση με μουσικοχορευτικά δρώμενα.

Οι συμβολαιογράφοι όλης της χώρας στη συνέχεια απόλαυσαν στους μεγαλοπρεπείς χώρους του Κυβερνείου τα εκλεκτά εδέσματα υπό τους ήχους του dj και του παραδοσιακού συγκροτήματος «τα Χάλκινα της Γουμένισας».

Τα μηνύματα που λάβαμε από τους συναδέλφους του συνεδρίου είναι ότι οίλοι έφυγαν γεμάτοι από επιστημονικές αναζητήσεις από τους προβληματισμούς που προκάλεσαν τα θέματα που συζήτηθηκαν στο συνέδριο. Και επίσης γεμάτοι από καλές αναμνήσεις από τη Θεσσαλονίκη, τη Θεσσαλονίκη για πολλούς των φοιτητικών τους χρόνων, τη Θεσσαλονίκη του Οκτώβρη, αυτής της πόλης που αυτόν το μήνα (Οκτώβρη) έσφυγε από ζωή και πολιτισμό.

Mía nméra stn Sorbónvn

Για την ημερίδα που το I.R.E.N.E. οργάνωσε στο Παρίσι στις 21 του περασμένου Οκτώβρη ένιωθα μια ιδιαίτερη ένταση.

Ίσως γιατί ήμουν η μόνη Ελληνίδα που βρισκόταν εκεί, ίσως γιατί πίστευα ότι το θέμα είναι ιδιαίτερα δύσκολο και εγώ αρκετά πιεσμένη μετά και από ένα Πανελλήνιο Συνέδριο και ένα Βαλκανικό Φόρουμ, ίσως γιατί υποσυνείδητα με έπιανε ένα δέος στην προοπτική να βγω και να μιλήσω μαζί με άλλους Ευρωπαίους συναδέλφους από δώδεκα χώρες σε ένα από τα αμφιθέατρα της Σορβόννης.

Δική μου γλώσσα είναι φτωχή για να αποδώσει την ατμόσφαιρα. Γενικά πριν μπούμε στο θέμα μας και παρουσιάσουμε με συνομία την δική μας ευρωπαϊκή συμβολαιογραφική εμπειρία, επιτρέψτε μου μια παρένθεση με ένα απόσπασμα του διάστημου ολλανδού συγγραφέα Κέες Νοότεμπουμ (από το βιβλίο του πως γινόμαστε Ευρωπαίοι;) σε μια αντίστοιχη ημερίδα, στον ίδιο χώρο, με ομιλητές διάσημους ευρωπαίους συγγραφείς και λόγιους και θέμα την εξεύρεση μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας, μιας ταυτότητας που όπως λέει ο συγγραφέας δεν ανευρίσκεται, σε επίπεδο θεωριών και ιδεών αλλά μέσα από την ίδια την ευρωπαϊκή εμπειρία του καθενός μας.

Κέες Νοότεμπουμ

«Νάμαστε λοιπόν στο Παρίσι, Γεννάρης, βράδυ και στο δέκατο όγδοο πάτωμα του ξενοδοχείου Concorde Lafayette. Βράδυ δεν είναι ακριβώς, μόλις που αρχίζει. Ένα παλαβό ηλιοβασίλεμα ξεφλογίζει στην υγρή άσφαλτο της Porte Maillot και του

Boulevard Periferique. Μακριές γιρλάντες αυτοκινήτων περιπλέκονται και ξεμπλέκονται και εξαφανίζονται και έρχονται από μακρύ, όπου η πόλη τελειώνει. Βιολεττιά σχήματα λόφων ο κόσμος. Αισθάνομαι κατά ένα παράξενο μέτρο σμικρυμένος, ένα δέκατο όγδοο πάτωμα είναι ψηλά, όταν ρίχνεις το βλέμμα σε διασταυρώσεις αυτοκινητοδρόμων και λεωφόρους με έξη λωρίδες.

Αλλά και το φουαγίε του ξενοδοχείου είναι ατελείωτο. Εδώ και εκεί βρίσκονται τριγύρω πολυθρόνες με αληθινούς ανθρώπους πάνω τους, αλλά φαίνονται σαν εκείνα τα ανθρωπάκια στα αρχιτεκτονικά και τεχνικά σχέδια, φιγούρες, για να αποδώσουν την κλίμακα. Όταν πλησιάζω, βλέπω Άραβες με κασμίρ παλτά, νέγρους βασιλείς, διεθνείς κατασκόπους και μεσίτες νησιών. Ή μήπως όμως είναι οι συνάδελφοί μου του συνεδρίου, Γερμανοί φιλόσοφοι, Πορτογάλοι βιβλιοθηκάριοι, Ιρλανδοί ποιητές;

Μελέτησα τη λίστα των συμμετοχών. Ξεχωρίζουν ένας καρδινάλιος

και ένας αρχιραβίνος, ένας διευθυντής του Προεδρικού Γραφείου ενός γερμανικού τηλεοπτικού μολώχ, ένας κόμης με το δεύτερο μισό του ονόματός του ίδιο με του δικού μας πρίγκιπα Χέντρικ, ένας κινηματογραφιστής (ο Βίμ Βέντερς), μια δημοσιογράφος των Times Literary Supplement, ο πρώην διοικητής της Τράπεζας της Ιρλανδίας και ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Αμέλιο στη Νάπολη, ο οποίος κατ επέκτασή του ονομάζεται κι αυτός Αμέλιο. Δεν είμαι λοιπόν μόνος. Το άλλο πρωί χρειάστηκαν δύο μεγάλα λεωφορεία για να μας παραλάβουν. Στις οκτώ και τέταρτο ακριβώς, μας το έκαναν σαφές. Όποιος αργήσει θα βρεθεί μπροστά σε κλειστές πόρτες, γιατί θα μας μιλήσει ο Υπουργός Εξωτερικών ο οποίος στις εννιάμισι έχει ήδη άλλο ραντεβού. Δεν αλλάζει τίποτε. Παρ όλο το ειδικό βάρος όλων αυτών των εξοχότατων κεφαλών, όλη η υπόθεση θυμίζει σχολική εκδρομή.

Πριν από το κοινό πρωινό, αγουροξυπνημένος, στάθηκα πιεσμένος και στριμωγμένος στο μεταλλικό,

στο χρώμα χαλκού, μπαρ des Termes, ο καθένας σιωπηλός με την Λιμπερασιόν του, τον καφέ κρέμα του και την μυρωδιά του πρώτου λαϊμαργου γκολουζά. Χωρίς αυτά δεν είμαι στη Γαλλία.

Τώρα όμως η υπόθεση σοβαρεύει. Φορώ μια ταμπελίτσα με το αστείο όνομά μου και κάθομαι κάπου πίσω στην αίθουσα, ανάμεσα στους ανθρώπους του Τύπου. Οι λάμπες της τηλεόρασης επιτίθενται, όταν μπαίνει μέσα ο Υπουργός. Αμέσως γίνεται ημέρα και αυτός κάθεται απέναντι σ' αυτό το αφύσικο φως.

Ολόκληρα κομμάτια Ευρώπης περνούν από μπροστά μου, ο Κάντ, ο Χέγκελ και ο Σάρτρ πετούν αργά μέσα στην αίθουσα καθώς στυλώνω γοντευμένος το βλέμμα μου πάνω στο άσπρο πανώ, το οποίο κινείται πότε πάνω και πότε στο πλαϊ με μια ρυθμικότητα, που αν γνώριζα καλύτερα τον ιδιοκτήτη αυτού του κάθε στόματος, πιθανόν να μπορούσα να αφουγκραστώ ο, τιδήποτε, από αμφισβήτηση μέχρι πλήρη προσήλωση. Είναι απίστευτο, πόσο λίγα πράγματα μας μένουν στη μνήμη από δύο επί δώδεκα ώρες διαλέξεων, μένουν με την έννοια να μπορείς να τα ξαναπείς, γιατί αργότερα διαπιστώνω, ότι οπωσδήποτε πρόσωπα, αποσπάσματα, ίδεες έχουν σφηνωθεί στη μνήμη μου, μικρές ρητορικές άριες σαν αυτές του Υπουργού, ο οποίος μιλάει για την θέση της Γαλλίας στην ευρωπαϊκή πολιτισμική ιστορία (κάπου από μια αμφισβητούμενη, συχνά αναγνωρισμένη, ποτέ αδιάφορη) και πλέκει στεφάνι από ρόδα, με τα ονόματα στην εξιστόρησή του, Οξφόρδη, Σαλαμάνκα, Τύμπινγκεν, Κοΐμπρα, Κρακάου.

Τον πρώτο χαιρετισμό μετά τον Υπουργό απευθύνει ο Αλμπέρτο Μοράβια. Ογδόντα χρονών, κόκκινο πουλόβερ, άσπρα φρύδια σαν βιούτσες πάνω από τα βλέφαρα, σαν αγριόγατα από τους Δολομίτες, μία φύση ωστόσο στο στυλ κάποιων τροπικών δέντρων, ευθυτενής και δυνατή

Μετά το τέλος της ομιλίας του απότομα εξαφανίστηκε και τον βλέ-

πεις πια μόνο στους καναπέδες των διαδρόμων, όπου νεαρές, ελκυστικές κυρίες με μικρόφωνα απορροφούν τα λόγια του.

Στο τέλος του πρώτου απογεύματος έρχεται η σειρά μου. Η πινακίδα με το όνομά μου βρίσκεται κιόλας εκεί, αλλά εκεί πρόλαβε και κάθισε ο γέρο Εντγκάρ Φώρ, μια παλιά αρχοντική χελώνα, που με κάνει να σκέφτομαι, πως θα φαίνομαι κι εγώ αργότερα. Μέχρι αργά τη νύχτα εργαζόμουν με τον Φιλίππη Νόμπλ για την μετάφραση της ομιλίας μου, έτσι ώστε τώρα να μου φαίνεται ωραιότερη, από τι στα ολλανδέζικα. Το να μιλάς γαλλικά είναι μια πολυτέλεια, μπορείς κάπου κάπου να δίνεις στα λόγια σου έναν ρητορικό τόνο.

Δώδεκα χώρες, η κάθε μία δύο ομιλήτες. Επιπλέον σύντομες ενότητες, στη διάρκεια των οποίων όλοι οι απίθανοι άνθρωποι έχουν δικαίωμα να μιλήσουν για πέντε λεπτά. Οι περισσότεροι δεν το καταφέρνουν, όπως π.χ. ο Αντρέ Φονταίν από την Μόντ, ο οποίος εμφανίζεται πάλι με

το αμερικανικό φάντασμα και χρειάζεται ατέλειωτη ώρα για αυτό, ή ο Διευθυντής του Πράντο, ο οποίος θέλει να βελτιώσει το παγκόσμιο ρεκόρ «Ισπανικά σε δέκα πέντε λεπτά», κι έτσι ξεσπάει πανικός στις καμπίνες των μεταφραστών. Άλλα κυρίως προς το τέλος της δεύτερης μέρας έχει δημιουργηθεί ένα πανηγύρι ματαιοδοξιών, αισθάνομαι το ατέλειωτο κύμα των λόγων να πλημμυρίζει τον εγκέφαλό μου, να περνάει μέσα από την ευσταχιανή σάλπιγγα και να χάνεται έξω.

Μέχρι τις αρθρώσεις έχω βουλιάξει σε ένα τέλμα ευρωπαϊκού βερμπαλισμού και δραπετεύω έξω στους διαδρόμους, όπου κυρίες του ραδιοφώνου και κύριοι της τηλεόρασης υποδέχονται τα θύματά τους. «Είναι χρήσιμο; Θέλει η τηλεόραση να μάθει. «Νοί» απαντώ εγώ αδίστακτα, «είναι χρήσιμο και διδακτικό». Εάν πράγματι το εννοώ; Ναι, έτσι είναι.

Όποιες κι αν είναι οι βαθύτερες σκέψεις, όλοι μας υποδέχονται γεν-

ναιόδωρα, και εάν πετάξω το περιττό φορτίο από τον εγκέφαλό μου, μένει ακόμη αρκετό. Μια από τις ομιλίες, που πολύ με άγγιξαν είναι αυτή του Βέλγου συγγραφέα Πιέρ Μερτένς, ο οποίος πρόσφατα πήρε το Βραβείο Midicis για το μυθιστόρημά του για τον Γκόττφριντ Μπένν. Εξηγεί, ότι σαν Βέλγος, μισός Φλαμανδός, γαλλόφωνος και επιπλέον Εβραίος, είναι συνηθισμένος σε «μεταβιβάσεις και εξουσιοδοτήσεις» (*transferts et procurations*), που θέλει κάπως κυνικά να πει, υποθέτω εγώ, ότι θα συμφωνούσε για μια ευρωπαϊκή ομοσπονδία, αν και απέναντι σε μια τέτοια Ευρώπη σαφώς διατηρεί τις αμφιβολίες του».

Μετά από αυτόν τον χειμαρρώδη και σοφιστικό λόγο του Νοότεμπουμ ας ξαναγυρίσουμε στη δική μας πιο πεζή πραγματικότητα.

Η δική μας ημερίδα διοργανώθηκε από το ίδρυμα I.R.E.N.E. σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Panthion ASSAS PARIS II. και υπό την αιγίδα των: κου Guy Carivet Πρώτου Προέδρου του Γαλλικού Ακυρωτικού, κας Perette Rey, Προέδρου του Εμποροδικείου του Παρισιού, κου Giancarlo Laurini, Προέδρου της Παγκόσμιας Ένωσης Συμβολαιογραφίας, Επιστημονικός Συντονιστής στη θέση του Καθηγητή Michel Grimaldi, ο οποίος παρέμενε στο Πεκίνο, ήταν ένας άλλος νεώτερος προικισμένος και σεμνός καθηγητής της Πολιτικής Δικονομίας, ο κος Philippe Dupichot.

Οι χώρες που συμμετείχαν με ομιλητές ήταν: η Γερμανία, η Αγγλία, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Ρωσία και η Ελβετία. Παρεμβάσεις έκαναν ο Πρόεδρος του I.R.E.N.E. κος Michael Becker, για την Ευρωποθήκη και ο κύριος Andrias Luckow, ειδικός νομικός σύμβουλος της Ομοσπονδίας των γερμανικών Υποθηκών Τραπεζών.

Το θέμα ήταν το γνωστό θέμα που παρουσιάστηκε αρχικά στο Λουξεμβούργο και στη συνέχεια τον Ιούνιο στη Θεσσαλονίκη, κάθε φορά παραλαγμένο και προσαρμοσμένο στα ενδιαφέροντα και το νομικό περίγυρο του ακροατηρίου.

«Η προστασία του δανειστή από την εκποίηση του ακινήτου του οφειλέτη».

Το θέμα αυτό, γίνεται ιδιαίτερα επίκαιρο μέσα στην ευρωπαϊκή προσπάθεια ενοποίησης της χρηματοδοτικής αγοράς, της χορήγησης ενυπόθηκων ή μη δανείων και των μηχανισμών που αφ ενός ικανοποιούν τον δανειστή μέσω διαφόρων εγγυήσεων αλλά αφ ετέρου προσπαθούν να προστατέψουν και τον οφειλέτη να μη βρεθεί εκτεθειμένος στον κίνδυνο άδικα να χάσει το ακίνητό του.

Η ημερομηνία της ημερίδας επιλέχτηκε επίτηδες την ημέρα που στον ευρωπαϊκό χώρο τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός 805/2004 για τον ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο, για τον οποίο έγινε και ιδιαίτερος λόγος.

Τα σημεία στα οποία όλοι οι ομιλητές κλήθηκαν να απαντήσουν ήταν τα εξής:

I) Περιγραφή του συνόλου των εμπράγματων ασφαλειών

- Πηγές και δημοσιότητα.
- Βασικές τεχνικές.
- Περίπτωση εμπράγματης εγγύησης.

II) Βασικές Αρχές του δικαιώματος της Υποθήκης.

- Συμβολαιογραφικό έγγραφο (συστατικό δηλωτικό).
- Αρχή της ακριβείας (δικαιώματος και ασφαλιζόμενου χρέους).
- Αρχή επικουρίας, όπως π.χ. η γερμανική Grundschuld και η ελβετική cideule hypothecaire.

III. Λειτουργία της Υποθήκης.

- Οι, τρόποι ενεργοποίησης μιας υποθήκης είτε εκ του νόμου είτε μέσω μιας σύμβασης.

- Ικανοποίηση δανειστών. Πρόνομια γενικά ειδικά Εξάλειψη βαρών.

- Βάρη που ξεπερνούν το τίμημα του εκποιούμενου ακινήτου και πως εξαλείφονται.

- Προστασία του ενυπόθηκου δανειστή έναντι τρίτων που προβάλλουν αντιρρήσεις ή τους εκχωρήθηκαν δικαιώματα.

IV. Ο ρόλος του Συμβολαιογράφου.

- Απαραίτητος τύπος.
- Σύναψη συμβάσεων δανείων και

παροχή ασφάλειας

• Προσμείωση (όχι απόλυτα με την έννοια της ελληνικής νομοθεσίας) και τα πλεονεκτήματα που αυτή παρέχει, π.χ. στην Γερμανία ή προσμείωση αυτή γίνεται στο Υποθηκοφυλακείο στο περιθώριο της μερίδας του ιδιοκτήτη του ακινήτου και μπλοκάρει το ακίνητο για περαιτέρω μεταβίβασή του. Η προσμείωση γίνεται είτε γιατί τα μέρη υπέγραψαν κάποιο προσύμφωνο είτε και προ της υπάρξεως εγγράφου συμβάσεως και δεσμεύει πωλητή και αγοραστή.

• Αναγκαστική εκποίηση (εκτέλεση)

Διανομή τιμήματος (εκπλειστηρίασματος)

Σύνταξη πίνακα κατάταξης.

- Το συμβολαιογραφικό έγγραφο ως εκτελεστός τίτλος.

Γύρω από τον θεματικό αυτό άξονα περιστράφηκε μια πολύ ζωντανή και εποικοδομητική συζήτηση στην οποία συμμετείχε και το κοινό και έθετε τις ερωτήσεις του.

Τελειώνοντας το βράδυ, κόντευε επιτά, περπατώντας στο νυχτερινό Παρίσι, νομίζω ο καθένας από μας έκανε τον απολογισμό του και διαπίστωνε

• Η ημερίδα αυτή ήταν όντως μια ευρωπαϊκή εμπειρία, ένα ουσιαστικό πλησίασμα των λαών και των πολιτισμών τους. Ένας ρόλος της συμβολαιογραφίας που κάποια χρόνια πριν ελάχιστοι υποπτευόμασταν,

• Η Ευρώπη, η ήπειρος αυτή με το ελληνικό όνομα διαθέτει πολύ γερά νομικά θεμέλια, διαθέτει ένα δίκαιο που συμλέγτηκε ανά τους αιώνες, σε ιερούς χώρους που λέγονται Σορβόνη ή Οξφόρδη ή Πανεπιστήμιο της Κοιμπρα ή και Αριστοτέλειο. Σ αυτούς τους χώρους το δίκαιο άνθησε και πλάτυνε και τα κλαδιά του ενός αγγίζουν και μπλέκονται αδιόρθωτα με τα κλαδιά του άλου και όλα μαζί οικοδομούν ένα πολύ σταθερό και αναπαλλοτρίωτο ευρωπαϊκό νομικό οικοδόμημα

Η μετάφραση από τα γερμανικά έγινε από την κα Σοφία Μουρατίδη